

УКРАЇНА
**ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ,
НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ТА РЕЛІГІЙ**

вул. Коцюбинського, 70, м. Чернігів, 14000, тел./факс: (0462) 67-62-63, e-mail:dkult_post@cg.gov.ua,
сайт:<http://dkult.cg.gov.ua> код згідно з ЄДРПОУ 02231672

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту рішення четвертої сесії Чернігівської обласної ради восьмого скликання «Про затвердження обласної цільової Програми проведення археологічних досліджень у Чернігівській області на 2021-2025 роки»

Обласна цільова Програма проведення археологічних досліджень у Чернігівській області на 2021-2025 роки (далі – Програма) розроблена на виконання законів України «Про охорону археологічної спадщини» від 18 березня 2004 року, «Про охорону культурної спадщини» від 8 червня 2000 року, «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року (зі змінами).

На території Чернігівської області знаходиться 1726 пам'яток археології національного значення та 7281 об'єктів археологічної спадщини. Вони є невід'ємною частиною вітчизняної та світової культурної спадщини та вагомою складовою історико-культурного та туристичного потенціалу області.

У той же час систематичними є випадки незворотних втрат об'єктів культурної спадщини внаслідок нерегламентованої господарської діяльності населення, незаконного пошуку артефактів «чорними копачами». Головними причинами таких втрат є відсутність облікової та землевпорядної документації відповідно до норм сучасного законодавства України та недостатній рівень поінформованості громадськості щодо історико-культурного потенціалу області, значення цього потенціалу та законодавчих норм, які регламентують вивчення, збереження та використання історико-культурної спадщини.

Програмою передбачається здійснення комплексу заходів спрямованих на вирішення проблем охорони археологічної спадщини: розвиток фахових археологічних досліджень, зміцнення їх зв'язку з культурно-освітньою галуззю; збереження та вивчення пам'яток, які руйнуються під впливом природних та антропогенних факторів; визначення меж пам'яток та їх культурно-хронологічних характеристик для розробки облікової та науково-проектної документації відповідно до вимог сучасного законодавства України; запобігання втратам історико-культурної спадщини через грабіжницькі дії «чорних копачів».

Ці заходи буде реалізовано шляхом здійснення археологічних досліджень Чернігова, Новгород-Сіверського, Качанівки, Любеча, Батурина, Седніва, археологічних комплексів у с. Виповзів Чернігівського району, с. Малий Листвен Чернігівського району, с. Деснянське Новгород-Сіверського району; проведення суцільного археологічного обстеження басейну болота «Великий Замглай» та мікрорегіону басейну р. Снову в межах Городнянської міської територіальної громади, Великодирчинської сільської ради Чернігівського району та Сновської міської територіальної громади Корюківського району; повного обстеження та координування курганів східної частини Прилуцького району.

Передбачені Програмою заходи сприятимуть також:

- отриманню нової інформації про матеріальну культуру та побут наших предків;
- популяризації історико-культурної спадщини Чернігівщини, зокрема й визначених туристичних магнітів області (Національний архітектурно-історичний заповідник «Чернігів стародавній», Національний історико-культурний заповідник «Качанівка», Новгород-Сіверський історико-культурний музей-заповідник «Слово о полку Ігоревім», Національний історико-культурний заповідник «Гетьманська столиця») з метою розвитку туристичної галузі та збільшення туристичного потоку;
- забезпеченню надходжень нових колекцій археологічних матеріалів з фахових досліджень до зібрань музеїв та заповідників Чернігівщини;
- підвищенню іміджу Чернігівської області на регіональному, загальноукраїнському та міжнародному рівні шляхом створення систематичних позитивних інформаційних приводів, пов'язаних з дослідженням історико-культурної спадщини та успіхами у справі її охорони і використання в музейній, освітній та туристичній галузях.

У зв'язку з обмеженим фінансуванням першочергові наукові архітектурно-археологічні дослідження будуть здійснені у 2021 році на 4 об'єктах, які є туристичними магнітами Чернігівської області та учасниками проєкту Президента України «Велике будівництво», а саме: на території міської фортеці-дитинця у Чернігові (територія Національного архітектурно-історичного заповідника «Чернігів стародавній»), окремих ділянок с. Качанівка (на території Національного історико-культурного заповідника «Качанівка»), території посаду стародавнього Новгород-Сіверського в районі сучасної Базарної площі (територія Новгород-Сіверського історико-культурного музею-заповідника «Слово о полку Ігоревім») та у м. Батурин.

Протягом 2022-2025 років будуть проведені науково-археологічні дослідження на інших запланованих Програмою територіях Чернігівської області.

В.о. директора

Людмила ЗАМАЙ